

کلیات حقوق کار و تامین اجتماعی

فرشته مقصودی

مدرس دانشگاه

انتشارات طوفان

سرشناسه	: مقصودی ، فرشته ، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: کلیات حقوق کار و تامین اجتماعی.
مشخصات نشر	: تهران ، انتشارات طوی ، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۸۵۸-۱-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبای مختصر.
یادداشت	: این مدرک در آدرس http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۷۶۹۸۴۶

انتشارات طوی

عنوان کتاب :	کلیات حقوق کار و تامین اجتماعی
مؤلف :	فرشته مقصودی
ناشر :	انتشارات طوی
نوبت و سال چاپ :	اول - ۱۳۹۳
قطع و تیراژ :	وزیری - ۵۰۰ نسخه
قیمت :	۱۲۰۰۰۰ ریال
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۹۴۸۵۸-۱-۹

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است
تهران - صندوق پستی ۱۱۹۶ - ۱۹۳۹۵
۰۲۱ - ۲۲۰۰۲۵۳۶

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	پیشگفتار
۱۱	مقدمه

(بخش اول)

کلیات حقوق

۱۵	فصل اول : تعاریف
۱۵	مبحث اول : حق - حقوق - علم حقوق
۱۶	مبحث دوم : قواعد حقوقی
۱۷	گفتار اول : قانون
۱۹	گفتار دوم : عرف (عادت)
۱۹	گفتار سوم : قواعد اخلاقی
۲۰	مبحث سوم : منابع حقوق در شریعت اسلام
۲۱	گفتار اول : منابع ناشی از اراده خداوند
۲۲	گفتار دوم : منابع ناشی از اندیشمندان اسلامی
۲۴	مبحث چهارم : قوانین عادی
۲۶	مبحث پنجم : منابع ارشادی
۲۶	گفتار اول : رویه ی قضایی
۲۷	گفتار دوم : دکترین یا عقیده ی علمای حقوق
۲۸	فصل دوم : مراجع قضایی و قانونی کشور
۲۸	مبحث اول : دادسرا
۲۹	گفتار اول : تحقیقات در دادسرا
۳۰	گفتار دوم : شکایت
۳۱	مبحث دوم : مراجع قضایی صدور حکم
۳۱	مبحث سوم : دادگاه های عمومی دادگستری
۳۲	گفتار اول : دادگاه های عمومی حقوقی
۳۳	گفتار دوم : دادگاه های عمومی کیفری
۳۴	گفتار سوم : دادگاه کیفری استان

- ۳۶ مبحث چهارم : مراجع اختصاصی
- ۳۶ گفتار اول : دادگاه های نظامی
- ۳۷ گفتار دوم : دادگاه های انقلاب
- ۴۰ گفتار سوم : دادگاه ویژه روحانیت
- ۴۱ گفتار چهارم : دادگاه عالی انتظامی قضات

(بخش دوم)

عقود

- ۴۷ فصل اول : تعاریف و اقسام عقود
- ۴۷ مبحث اول : تعاریف
- ۴۷ - تعهد
- ۴۷ - معامله
- ۴۷ - الزام
- ۴۸ - عقد
- ۴۸ - طرفین عقد
- ۴۹ مبحث دوم : اقسام عقود
- ۴۹ - عقد لازم
- ۴۹ - عقد جایز
- ۵۰ - عقد خیارى
- ۵۰ مبحث سوم : تقسیمات عقود
- ۵۰ - عقد تملیکى و عهدى
- ۵۱ - عقد معوض و غیر معوض
- ۵۱ - عقد معین و نامعین
- ۵۲ فصل دوم : شرایط صحت معامله
- ۵۲ مبحث اول : قصد و رضا
- ۵۴ گفتار اول : توافق دو انشاء
- ۵۶ گفتار دوم : اثر فقدان قصد
- ۵۶ گفتار سوم : اصل نسبى بودن اثر عقد
- ۵۸ گفتار چهارم : معامله بر مال غیر

- ۶۰ گفتار پنجم : عیوب رضا
۶۲ مبحث دوم : اهلیت

(بخش سوم)

قوانین کار

- ۶۷ فصل اول : قانون کار
۶۷ مبحث اول : تاریخچه کار
۶۹ - لایحه کار مصوب ۱۳۲۵/۰۲/۲۸
۷۰ - قانون آزمایشی کار ۱۳۲۸
۷۰ - قانون کار ۱۳۳۷
۷۱ - سرگذشت قانون کار جمهوری اسلامی ایران
۷۴ مبحث دوم : عناصر رابطه کار
۷۴ گفتار اول : کارگر
۷۶ گفتار دوم : کارفرما و نمایندگان کارفرما
۷۸ گفتار سوم : کارفرما و کارگاه
۷۹ گفتار چهارم : کارآموز
۷۹ - حقوق و تکالیف کارآموزان
۸۱ - تکالیف کارآموزان
۸۱ - مراکز کارآموزی
۸۳ - آموزشگاه های فنی و حرفه ای
۸۴ مبحث سوم : مستثنیات
۸۶ فصل دوم : قرارداد کار و ایجاد رابطه کارگری و کارفرمایی
۸۶ مبحث اول : قرارداد کار
۸۶ گفتار اول : ویژگیهای قرارداد کار
۸۹ - معین بودن
۹۰ - مشروعیت جهت قرارداد
۹۱ - شرط اهمیت و ممتنعیت قانونی
۹۴ گفتار دوم : محدودیتهای دیگر در انعقاد قرارداد
۹۴ - زنان شوهردار

- ۹۵ - بیگانگان
- ۹۶ - تعلیق قرارداد
- ۹۷ - قوه قاهره
- ۱۰۲ گفتار سوم : خاتمه قرارداد
- ۱۰۲ - مواد خاتمه قرارداد کار
- ۱۰۵ - فسخ قرارداد کار
- ۱۰۹ مبحث دوم : شرایط کار
- ۱۰۹ گفتار اول : دستمزد
- ۱۱۷ گفتار دوم : مدت
- ۱۲۶ گفتار سوم : تعطیلات و مرخصی ها
- ۱۳۳ گفتار چهارم : شرایط کار زنان و نوجوانان
- ۱۳۹ مبحث سوم : حل اختلاف کارفرما و کارگر
- ۱۳۹ گفتار اول : بحث نظری
- ۱۴۱ گفتار دوم : آیین حل اختلاف در قانون کار جمهوری اسلامی
- ۱۴۲ گفتار سوم : مراجع حل اختلاف

(بخش چهارم)

قانون بیمه های تامین اجتماعی

- ۱۴۸ مبحث اول : تعاریف و کلیات
- ۱۵۰ مبحث دوم : موضوع قانون تامین اجتماعی و مشمولین
- ۱۵۲ - اتباع بیگانه
- ۱۵۴ - منابع درآمد - مآخذ احتساب حق بیمه و نحوه وصول آن
- ۱۶۲ مبحث سوم : حوادث و بیماریها و بارداری
- ۱۶۷ مبحث چهارم : از کار افتادگی
- ۱۶۹ مبحث پنجم : بازنشستگی و مرگ
- ۱۷۵ مبحث ششم : ازدواج و عائله مندی
- ۱۷۶ مبحث هفتم : بیمه بیکاری
- ۱۸۲ مبحث هشتم : اصول و موازین بیمه های اجتماعی
- ۱۸۵ منابع و مآخذ

پیشگفتار

این کتاب برای دانشجویان تدوین یافته است تا مقدمه ای بر کاوش های آینده آنان باشد. هدف این است که ذهن دانشجو آماده فرا گرفتن مطالب و راهکاری برای گام نهادن مستحکم کم خطا تر در راهی دشوار که عرصه فعالیت اجتماعی می باشد سال هاست که این ضرورت احساس شده که فعالیت در جامعه به علم حقوقی و کلیات حقوق نیاز دارد؛ هرچند تنها این مطالب بطور کامل این نیاز را بر نمی آورد. زیرا دوره کامل آن بیش از هزار صفحه است و چگونگی بسیاری از مباحث آن از حوصله دانشجوی مبتدی و درسی که تنها در نیم سال تحصیلی گفته شود بیرون است. امید است که طرح این مطالب در دوره تحصیل مقدماتی راهگشایی باشد برای پژوهش ها و فعالان در عرصه کار و علم...

بطور خلاصه در کلیات حقوق و قوانین کار که سر فصل دروس بعضی از رشته های دانشگاهی می باشد مبانی حقوق و پایه های اصلی و شیوه تفسیر قواعد آن مورد گفتگو است. به هر حال در این کتاب که ترکیبی از مطالب گوناگون و مبنایی حقوق مدنی و حقوق جزا و حقوق کار و تامین اجتماعی می باشد مورد بحث است. نویسنده ادعا ندارد که اثری اصیل و تحقیق بدیعی را عرضه می کند ولی گوشیده است با گردآوری اصولی کلی و کاربردی حقوق، دانشجویان را با شیوه های علمی و راهبردی آشنا سازد و معلومات عمومی لازم را در اختیارشان بگذارد تا در فعالیت خود خطا و درمغ را از هم باز شناسند.

طبیعی است چنین تالیفی جلوه گاه تمام حقیقت نیست، اما باید پرتویی از حقیقت را نمودار سازد و در این معماری خشت اول را کج ننهد.

جمع همه اوصاف به آسانی میسر نیست؛ من نیز به دشواری آن آگاهم ولی به لطف حق و عنایات او نیز امیدوار هستم و در این راه از همه استادان فن یاری می طلبم.

شک نیست که بزرگترین دغدغه اتحاد جوامع مختلف در : سطوح مختلف تحصیلی با تنوع شغلی ، تفاوت جنسیتی ، سطوح مالی گوناگون و زمینه های مختلف مذهبی و فرهنگی و فرصتها و امتیازات و حتی محرومیت های اجتماعی ، عمدتاً متوجه دو مبحث مهم امنیت و عدالت می باشد و آنچه که بدیهی است :

دستیابی به امنیت و عدالت مطلوب چه به صورت فردی و یا اجتماعی ، مستلزم آگاهی هرچه بیشتر افراد ، گروههای شغلی مختلف و یا صنوف و غیره از حقوق و حدود و وظایف و اختیارات خود و بطور خلاصه باید ها و نباید ها و شاید ها و نشاید ها می باشد که تحقق این مهم صرفاً با آگاهی هرچه بیشتر و آشنایی همگان با سطوح مختلف مباحث حقوق مدنی به صورت عام و مجموعه قوانین اختصاصی به صورت خاص میسر خواهد بود.

در نظام حقوقی اسلام نیز توجه خاصی به رعایت حدود و برقراری روابط عادلانه بین افراد و تاکید بر لزوم احقاق حقوق افراد و گروهها در سطوح و جوامع مختلف شغلی و فرهنگی و مذهبی گردیده است . که به طور یقین تحقق این هدف بدون شناخت کافی از شرایط و بدون علم لازم ممکن نخواهد بود پس ضروری است که :

اولاً : عموم مردم بقدر کافی و ممکن حقوق مدنی را به صورت یک منبع و مرجع کلی و مبنایی فرا گرفته و مورد مطالعه قرار دهند .

ثانیاً : " گروههای شغلی مختلف بطور اخص و مستمر و بنابر مردم به صورت موردی و در مواقع و مواردی که مبادرت به انجام اقدامات و یا اتخاذ تصمیماتی می نمایند که موجب می گردد تا با اشخاص حقیقی و حقوقی دیگر در تعامل مالی ، کاری ، اعتباری و غیره قرار بگیرند، شرایط و قوانین مربوطه را به صورت جامع و دقیق فرا بگیرند تا دچار مشکل در ارائه و اجرا نشده و متحمل زیان از این باب نگردند . بطور مثال تنظیم قرارداد کاری از طرف یک کارشناس حسابداری که جنبه های مختلفی از علم حقوق ، شرح شرایط و مسئولیت ها را در خود جای می دهد. و قراردادهای تنظیمی بین کارگر و کارفرما که به جهت عدم رعایت این مهم مشکلات و درگیری های حقوقی و قضایی تعدد و گسترده ای را در برداشته و دارد.

باشد که طرح و ارائه این مباحث، انگیزه تلاش و فراگیری کاربردی در مباحث حقوقی ذکر شده فوق را ایجاد و تقویت نماید تا که انشاءالله از این گذر عدالت قانونی و اسلامی بیش از پیش فراگیر شده و حقوق کمتری تضییع گردیده و حدود و حرایم بیشتری رعایت گردد.

مقارن با تمهید تالیف حاضر برای طبع؛ در اینکه خشت اول سخن را چون برنهم متوقف و متحیر بودم تا اینکه تابش «نور السماوات و الارض» در ضمیرم ضیائی بر افروخت: «بخوان؛ به نام پروردگارت که ... انسان را تعلیم داد و به او آنچه را که نمی توانست آموخت...» دریافتیم که الهام سرورش آسمانی این است که مطلع کلام باید به نام و یاد معلم باشد.

آری باید به نام معلمین آغاز کرد معلمینی که به فرمایش مولای پرهیزگاران (من علمنی حرفاً فقد صبرنی عبداً) مخدومان و ولی نعمتان ما هستند و این جانب خود را الی الابد وامدار آنان می دانم؛ از اولین تا آخرین آنها.

علی هذا برای این قلم ناچیز مایه شرمساری است که عرصه سیمرغ را جولانگه خود پنداشته و با وجود اساتیدی مسلم و پرمایه در حقوق کار که حق بزرگی را بر ذمه این جانب دارند اظهار وجود کرده است. لکن رجاء واثق دارم که کلیه اساتید معظم این قدم لرزان را به مثابه ممارستی بر آنچه که در محضرشان تلمذ شده است بپندارند و لغزش هایم را به چشم عنایت و خطا بخشی بنگرند که اغماض از خصال و فضائل معلمین است.